

Federatie Venlo over Beleidsbrief

Bisschop Harrie Smeets heeft afgelopen najaar zijn Beleidsbrief 2020 gepubliceerd. In deze brief met de titel ‘Naar missionaire geloofsgemeenschappen’ beschrijft de bisschop hoe hij de toekomst van de parochies in Limburg ziet. Mgr. Smeets zet in op meer bestuurlijke samenwerking tussen kerkbesturen, waardoor er efficiënter gewerkt kan worden en er meer ruimte komt voor het verkondigen van het evangelie en het levendiger maken van de parochies. Hoe werkt dit in de praktijk?

De parochiefederatie Venlo-Stad is een goed voorbeeld van hoe meer samenwerking tussen parochies tot positieve resultaten kan leiden. Acht voorheen zelfstandige parochies in de stadsdelen Venlo-centrum, -noord, -oost en -zuid zijn de afgelopen jaren naar elkaar toegegroeid en staan op het punt te fuseren tot één nieuwe parochie. De bestuurders zijn daarbij niet over één nacht ijs gegaan, zo blijkt uit een gesprek met drie leden het federatiebestuur.

“Het proces van samenwerking is jaren geleden in Venlo-oost begonnen,” legt deken Spee uit in de grote bestuurskamer van zijn pastorie naast de Martinusbasiliek. “Ik was toen pastoor van twee parochies in die wijk en ik kreeg er twee andere parochies bij, waardoor de eerste clustervorming zich begon af te tekenen.” Toen Spee een paar jaar later deken van Venlo werd, werd duidelijk dat samenwerking in een nog groter verband nodig was. Hij werd niet alleen deken en pastoor van de binnenstad, maar bleef tegelijkertijd pastoor in Venlo-oost. Later schoven nog vier andere parochies aan, waardoor de federatie Venlo-Stad ontstond.

“Het huidige proces is in 2014 begonnen,” herinnert Spee zich. “We zijn toen in een van de kloosters van Steyl een paar keer met alle kerkbesturen bij elkaar gekomen. Daar hebben we gesproken over de toekomst van de kerk in Venlo en wat voor soort geloofsgemeenschap we willen zijn. Dat was erg goed, want daardoor werd het meteen voor iedereen duidelijk dat er maar één oplossing was: intensief samenwerken.”

Federatiebestuur

Er werd een overkoepelend federatiebestuur opgericht dat als kerkbestuur voor alle parochies fungeert. Per parochie kwam er een platform. “Daarin zitten de mensen die veel dagelijks werk in de verschillende kerken verrichten,” legt Thea Kuijter van het federatiebestuur uit. “Denk aan het verzorgen van de bloemversiering, onderhoudsklusjes, het bezoeken van ouderen of het geven van catechese.” Het federatiebestuur houdt zich bezig met zaken als financiën, gebouwen en algemeen beleid. Twee keer per jaar komen de platforms van alle parochies bij elkaar. “Daar hebben ze zelf om gevraagd,” zegt Paul Dullaert, die eveneens in het federatiebestuur zit. “De eerste bijeenkomst vond vorig jaar plaats, toen bisschop Smeets zijn kennismakingsronde door het dekenaat maakte. Dat was een groot succes. Iedereen zei: dat moeten we vaker

doen. De leden horen graag van hun collega's uit andere platforms hoe zij bepaalde dingen oplossen. Dat is heel goed voor de onderlinge band. Van een bloedgroepenstrijd of onderlinge concurrentie is totaal niets te merken.”

De parochies profiteren van elkaars kennis van zaken

Gevraagd naar andere voordelen van de intensievere samenwerking noemen Kuijer en Dullaert de gezamenlijke aanpak van de Actie Kerkbalans en de verbeterde communicatie via de website en de nieuwsbrieven. De parochies profiteren daarbij van elkaars kennis van zaken. “Ik denk dat het in deze tijd ook niet meer anders kan,” zegt deken Spee. “Van leden van kerkbesturen wordt veel deskundigheid gevraagd. Het is niet realistisch om te denken dat we voor alle parochies afzonderlijk voldoende kundige mensen kunnen vinden. Wel voor één gezamenlijk bestuur.”

Vastgoed

Als voorbeeld van een werkveld waarvoor specifieke kennis noodzakelijk is, wijst Dullaert op het beheer van gebouwen. “We hebben in deze federatie maar liefst elf rijksmonumenten. Om die te kunnen beheren, moet je goed op de hoogte zijn van wetgeving en allerlei procedures.” Recentelijk heeft de federatie enkele gebouwen verkocht. “Ik had nooit gedacht dat ik op mijn oude dag nog zoveel met vastgoed bezig zou zijn,” zegt Spee lachend. “En vooral niet dat ik het zo interessant zou vinden.”

Maar zijn hart ligt toch bij het pastoraat. Samen met een diaken en twee andere priesters vormt de deken het pastorale team van de federatie. “We bedienen vier kerken in verschillende delen van de stad. Dat is een bewuste keuze. Toen er kerken gesloten moesten worden, hebben we erop gelet dat er in elke wijk een kerk open bleef. Daardoor is het sacramentele leven in de hele federatie zichtbaar.”

Op de vraag wat parochianen van de bestuurlijke samenwerking merken, luidt het verrassende antwoord van Thea Kuijer: “Eigenlijk niks. De parochie is voor veel mensen de kerk waar ze op zondag naartoe gaan en daarin is niet veel veranderd. De mensen die naar een kerk gingen die nu gesloten is, zijn goed geïntegreerd in een van de andere parochies. Daar hebben we ook bewust op gelet, door bepaalde tradities mee te nemen naar de nieuwe parochie.”

De Beleidsbrief van de bisschop is in het federatiebestuur uitgebreid besproken en heel positief ontvangen. “Het is goed dat de bisschop niet blijft afwachten, maar zegt welke kant we op moeten,” meent Dullaert. “In onze federatie is gebleken dat krachten bundelen positief werkt. Ik ben blij dat we het zo gedaan hebben.” De volgende stap is een officiële fusie, waardoor er juridisch één nieuwe parochie ontstaat. “Dat is veel handiger voor het afsluiten van contracten, voor de ledenadministratie, voor de boekhouding. Dat wordt allemaal veel simpeler,” soms Dullaert de voordelen op.

Missionair

Eén onderdeel uit de Beleidsbrief dat in Venlo wel wat discussie opleverde, was de oproep om als parochies meer missionair te worden. “Eerlijk gezegd hebben we ons afgevraagd wat de bisschop daar nu precies mee bedoelt,” zegt Kuijer. “Onze priesters doen wat ze kunnen en de vraag is wat nog meer mogelijk zou zijn? We hopen dat het bisdom daar wat handvaten voor kan bieden.”

Deken Spee: “Als ermee bedoeld wordt dat we als Kerk zichtbaarder moeten zijn in de stad, ligt daar inderdaad nog wel een taak. Ik verbaas me er soms over dat mensen die ik ken bij de gemeente of bij andere organisaties helemaal niet weten wat de parochies allemaal doen. Zeker als het om armoedebestrijding of de opvang van mensen met problemen gaat, zijn wij heel actief. Niet iedereen weet dat. Misschien moeten we dat inderdaad

meer uitdragen. Men is soms een beetje verlegen met de Kerk, terwijl wij graag dienstbaar willen zijn.”

Parochianen uitdagen om zelf meer als gelovige naar buiten te treden, is volgens Spee niet zo eenvoudig. “Van de ouderen kun je dat eigenlijk niet meer verwachten. Maar in de Familiekerk in Venlo-oost is wel een aantal enthousiaste jonge gezinnen. Er is een heel levendig koor en er zijn veel diaconale activiteiten. Vorig jaar hebben we ook thema-avonden over de encycliek Laudato Si’ gehouden. Die werden heel goed bezocht,” aldus Spee. “We zien onze federatie graag als een gemeenschap van gemeenschappen, precies zoals de bisschop het ook omschrijft.”

[Beleidsbrief 2020](#)